

intet Middel til at have Tilsyn med. Deri troer jeg imidlertid, man har Uret, enhver Mand har vistnok altid en Adkomst til at have Tilsyn med, at det Pant, der er givet ham, ikke forringes, det troer jeg ikke der behøves nogen særlig Lovgivning til.

De Capitaler, som angaae Taxation og Overtaxation, vil jeg naturligtviis ikke her forsøge i Enkeltighederne, fordi jeg antager, at de ville blive forandrede ved anden Behandling; jeg haaber, at man vil komme til det Taxationsystem, som jeg tidligere omtalte. Jeg troer, at jeg skulde fordybe mig i Enkeltighederne, som ikke høre hjemme paa dette Stadium, og som det i alt Fald hellere maa overlades Forslagsstilleren at afgjøre med den sidste Taler, om jeg i dette Dieblif vilde sige Mere, end gjentage min første Opfordring, at lade Loven gaae til anden Behandling. Først naar den ærede sidste Taler har bortviffet det, jeg har sagt om den indskrænkede Bærdi, som Fæstegodsset maa have ligeoverfor. en Lov af den Natur og paa det Grundlag, som denne Lovgivning er filltet paa, skal jeg gaae videre ind paa dette Spørgsmaal, som vilde kræve en meget lang historisk Udvikling, om jeg skulde bringe de ærede Medlemmer til at erkjende det Rigtige deri, naar de ikke allerede af, hvad der er sagt, ere komne til den Overtvdyning, at det dog maa have nogen Grund og idetmindste være en aldeles tilladelig Anskuelse, uden at derved gjøres det ringeste Indgreb i Eiendomsretten.

Judenrigsministeren: Ibet jeg tager Ordet i denne høist vigtige og vanskelige Sag, vil jeg tillade mig strax at stille mig paa det Betragtningsspunkt, hvorfra den ærede Forslagsstiller har opfattet Sagen. Han har forudsiftet, hvor betænkeligt det i og for sig kunde synes at være, at sætte en Sag af denne Natur i Bevægelse, hvilken ikke kunde Andet end gribe dybt ind i et tildeels ved Udviklingen og Sædvane begrundet Forhold, og hvilken saaledes lettelig, naar Forholdet rokkedes i den Skikkelse, hvori det hidtil har bestaaet, kunde lede til, at de, som nu ere i dette Forhold, og som maatte have de svagere Kræfter, kom i en vanskeligere Stilling end hidtil. Det er derfor vistnok ikke urigtigt, naar det er blevet fremhævet, at det

havde været meget at ønske, om denne Sag havde allerede tidligere kunnet finde sin Afgjorelse, at det havde været meget at ønske, om dette havde kunnet skee allerede i 1848; hvorledes dette skulde være skeet ved Grundloven selv, hvilken Tanke man i den Henseende har havt, det tilstaaer jeg er mig ikke klart, er mig ubekjendt, men jeg indrømmer fuldkommen Usikkerheden af, at Sagen paa den Tid havde fundet en Afgjorelse, hvorefter man fra begge Sider var bleven enig. Naar den ærede Forslagsstiller har mindet om Ministeriets Stilling til Sagen, skal jeg ikke forbigaae dette Punkt med Tausshed, jeg skal erkjende, hvad Ministeriet i 1848 har udtalt; men forinden jeg gaaer over dertil, troer jeg ikke at kunne Andet, end takke den ærede Forslagsstiller for den Naade, hvorpaa han har bragt sit Forslag her ind. Han yttrede i Slutningen af sit Foredrag, at det ikke laae ham paa Hjerte, at vinde en Erkjendelse af hans Arbeides Værd, men at det laae ham paa Hjerte, at bidrage til sit Fædrelands Vel; han har erkjendt, at denne hele Sag var saa vanskelig at ordne, at Tiden nu var saa langt fremrykket, at det ikke var at vente, at denne Sag vilde kunne blive ført til en endelig Ordning ved det Lovforslag, han har bragt frem, men med den Selvopoffrelse, som ligger i hans Charakter, har han villet beredvilligen yde sin Skjærv til at forberede Løsningen af denne Opgave, og det er hans Hovedformaal at fremkalde Discussioner, der kunne bidrage til at klare Begrebet, til at nedstemme overspændte Forventninger fra begge Sider.

Saaledes, som Sagen er bleven fremmet af den ærede Forslagsstiller, kunde der vistnok være megen Opfordring for Ministeriet til at indtage er blot negativ Stilling til Sagen; der kunde vel være Anledning til at lægge megen Vægt paa de Udtryk, hvori det Tilfagn blev givet, som Ministeriet meddeelte i 1848. Udtrykkene vare de, at det var den daværende Regjerings Afgt, at udarbejde Udkast til adskillige Love i denne Retning, blandt Andet om det for et stort Antal af Landets Bøndergaard bestaaende Fæsteforholds Afløsning mod retfærdigt og billigt Bedertag, i Forbindelse med en lovbestemt Begrænsning af Rettigheden til at